

Psaní jako „zápis“

Původní význam a účel zapisování spočíval v tom, že psaní posiluje spoléhání na paměť; že se psaní může stát jakýmsi zdánlivým samoučelem, jak o tom uvažuje Lev Šestov, je pouze čímsi „náhražkovým“. Myslím, že Šestov nemá pravdu, že „píšeme jen tehdy, když už nemáme co na práci“ (7485, s. 68). Přinejmenším někdy píšeme proto, abychom časem buď sami nezapomněli, nebo abychom my sami nebyli zapomenuti, tedy v obou případech z dobrého důvodu. Píšeme (zapisujeme) tedy buď pro sebe nebo pro jiné. Nicméně po mém soudu může být jeden důvod pro psaní považován za legitimní a platný: když si poznamenáváme své nahodilé nápady, které v tu chvíli považujeme za potenciálně natolik závažné, že si je chceme promyslet později. Ten vlastní důvod nemusí být nutně problematický, jako že se později chceme pyšnit tím, nač jsme přišli. On totiž takový zápis platí jen omezenou dobu, protože se k němu musíme vrátit, abychom jej opravdu podrobili přezkoumání, co se s tím dá všechno dělat. Možná, že někteří lidé mají tak dobrou paměť, že si své nápady také dobře pamatují. Nicméně většina lidí nemá paměť tak dobrou, aby si pamatovali všechno, a pamatují si jen něco. A přitom sami dost dobře nekontrolují (a ani nemohou kontrolovat) povahu své spíše automatické selekce. Po mém soudu jsou nápady příliš cenné, přinejmenším potenciálně cenné, a je dobře je zaznamenat i ve chvílích, kdy se nám to moc nehodí, kdy tedy máme na práci spoustu jiných záležitostí. V takových případech tedy píšeme naopak proto, že máme moc co dělat a nechceme se připravit o možná významné myšlenky a důsledky, které z nich nemůžeme (z jakýchkoli důvodů) vyvodit ihned. Myslím, že takové umožnění návratů k myšlenkám, jimiž se nemůžeme důkladněji zabývat okamžitě, ale které mohou někdy otvírat až nečekané perspektivy, jejich důležitost se třeba ukáže až po jejich důkladném promýšlení, nelze zahrnout do onoho „psaní“, které zmíněným způsobem znectil a pomluvil Lev Šestov.

(Písek, 151002-1.)